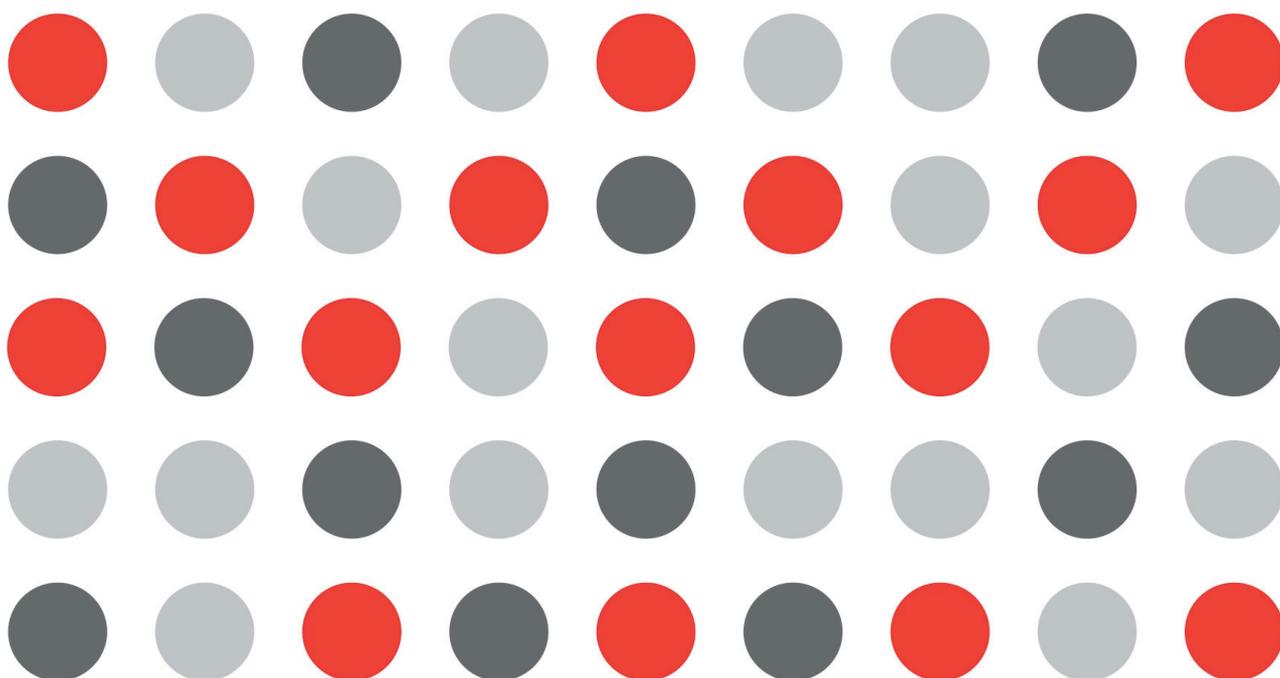

E SPOROČILA

1 / 2024

Slovenski inštitut za standardizacijo / Slovenian Institute for Standardization

ISSN 2820-4379

Uvodnik

Spoštovane bralke, cenjeni bralci!

Pred vami je prva letošnja številka e-Sporočil, v kateri smo zbrali najbolj sveže informacije o standardizaciji, kontaktni točki in najnovejših standardih ter prevodih. Moramo se zavedati in razumeti, da standardizacija predstavlja dolgotrajen in nenehen proces, ki se odziva na dinamične spremembe v svetu. S hitrim prilagajanjem in stalnim posodabljanjem pa stopamo korak naprej, oblikujemo nove, sodobne standarde, ki podjetjem omogočajo še učinkovitejše konkuriranje na globalnem trgu.

Izdaja novih standardov je vsekakor ključni del našega procesa, s katerim sledimo spremembam in si prizadevamo za stalno napredovanje. Vključevanje novosti, razvoja in sodobnih tehnologij v standarde prispeva k izboljšanju kakovosti in učinkovitosti proizvodov ter storitev podjetij. Bistvenega pomena je tudi prevajanje standardov, ki služi kot most za boljše razumevanje včasih zapletene standardizacijske terminologije. Na SIST izdamo v slovenskem jeziku okoli 2000 strani letno, prevedeni standardi pa so z različnih področij standardizacije. To je vsekakor hvalevreden dosežek. Naše ključne dejavnosti so zagotovo temelj trajnostnega uspeha in zadovoljstva vseh sodelujočih deležnikov.

Vabimo vas, da si preberete našo tokratno vsebino, saj boste v njej odkrili različne vidike standardizacijskega procesa. Z vpogledom v izdajo novih standardov, njihovih prevodov ter v dejavnosti naše kontaktne točke boste pridobili pomembne informacije o oblikovanju standardizirane prihodnosti.

Z lepimi pozdravi,

mag. Marjetka Strle Vidali
direktorica SIST

Vsebina

Standardizacija 4

V času belgijskega predsedovanja Svetu EU CEN in CENELEC poudarjata vlogo standardizacije 5

Pohištvo 7

Standardi 10

Prevod standarda SIST EN 300 440 V2.2.1:2018 11

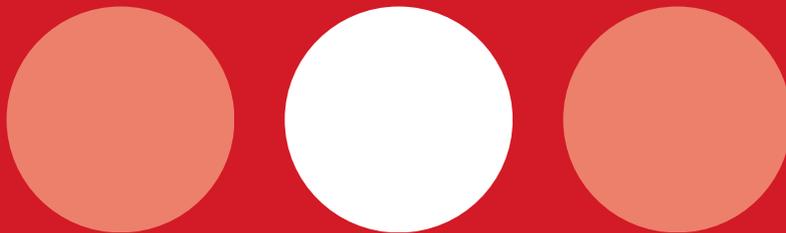
Novi standard SIST EN ISO 3758:2024 Tekstilije – Označevanje nege s simboli 13

Prevodi standardov s področja električnih kablov 16

Kontaktna točka 18

Nov zakon prepoveduje zeleno zavajanje (greenwashing) in zavajajoče informacije o izdelkih 19

standardizacija

V času belgijskega predsedovanja Svetu EU CEN in CENELEC poudarjata vlogo standardizacije

Mateja Korošec

tehnična sekretarka v SS EIT
Služba za standardizacijo v elektrotehnikih,
informacijski tehnologiji in telekomunikacijah

S 1. januarjem letos je Belgija pod sloganom Zaščita. Krepitev. Pripravljenost. prevzela predsedovanje Svetu Evropske unije, ki bo potekalo vse do konca junija. Predsedstvo Sveta je odgovorno za pospeševanje dela v zvezi z zakonodajo EU, s čimer zagotavlja kontinuiteto programa EU, nemoten potek zakonodajnih procesov in sodelovanje med državami članicami.

Med prednostnimi nalogami belgijskega predsedstva so vsa glavna evropska strateška področja, in sicer:

- zaščita pravne države, demokracije in enotnosti
- krepitev konkurenčnosti EU
- uresničevanje zelenega in pravičnega prehoda
- krepitev socialne in zdravstvene agende EU
- varovanje ljudi in meja ter
- spodbujanje razvoja globalne Evrope

S pomočjo standardizacije si evropski organizaciji za standardizacijo CEN in CENELEC prizadevata okrepiti nekatere prednostne naloge belgijskega predsedovanja. Da bi zagotovili, da evropski standardi postanejo ključno orodje za soočanje s sedanjimi in prihodnjimi izzivi EU, nameravata obe organizaciji tesno sodelovati z belgijskim predsedstvom. Poudarjata tudi pomembnost standardizacije pri doseganju zelene preobrazbe in spodbujanju konkurenčnosti na enotnem evropskem trgu. Pri družbeni in zdravstveni problematiki CEN in CENELEC podpirata večjo vključenost v standardizacijo. Belgijsko predsedstvo ob tem izpostavlja še vlogo EU pri reševanju globalnih vprašanj in zagovarja vrednote odprtosti, dialoga in medsebojnega sodelovanja. Pri tem imata CEN in CENELEC ključno vlogo, še posebej pri odpravljanju trgovinskih ovir in lažšanju dostopa evropskih izdelkov in storitev na globalni trg prek sodelovanja z mednarodnimi organizacijami za standardizacijo kot sta ISO in IEC ter vzpostavljanjem partnerstev s standardizacijskimi organizacijami zunaj Evrope.

Viri:

CEN/CENELEC: ['Be Europe': CEN And CENELEC welcome the Belgian Presidency of the EU Council](#)

Pohištvo

Neva Ražem Lučovnik

tehnična sekretarka SIST/TC POH

Pohištvo

Pred odločitvijo za nakup pohištva navadno dodobra pregledamo obstoječo ponudbo na trgu. Dandanes na evropskem trgu lahko najdemo množico vseh mogočih pohištvenih izdelkov, a njihova kakovost zelo niha. Največkrat o nakupu odločata cena in videz, saj kakovost ni vedno razvidna na prvi pogled. Pohištvo se prodaja pod bolj ali manj znanimi blagovnimi znamkami, nekatere ga ustrezno preskušajo, druge ne. Kupci se morda premalo zavedamo, da področje pohištva, ki je del pravzaprav vsakega doma, ni regulirano. Tako je od vsakega proizvajalca samega odvisno, bo izdelek pred dajanjem na trg preskusil in ali je tovrstni strošek pripravljen plačati. Tudi na slovenskem trgu lahko najdemo številne pohištvene izdelke, ki so poceni, a se zanje že v kratkem času izkaže, da so bodisi neustrezni bodisi celo nevarni. Zato je pomembno, da pred nakupom vsakega pohištvenega izdelka povprašamo, če je ta preskušen in opremljen z ustreznim certifikatom.

Podlaga za preskušanje so navadno standardi. V Jugoslaviji so na področju pohištva veljali jugoslovanski standardi, tako imenovani JUS, danes pa imamo v Sloveniji slovenske standarde, imenovane SIST. Slovenski standardi SIST so pravzaprav evropski standardi, napisani v angleškem jeziku, ki pa so z metodo ponatisa s slovenskim naslovom privzeti v nacionalni nabor standardov.

Evropske standarde za pohištvo pripravlja evropski tehnični odbor CEN/TC 207 Furniture (Pohištvo). V tehničnem odboru so predstavniki vseh članic EU, vodi pa ga Italijanski inštitut za standardizacijo (UNI).

Glede na raznolikost pohištvenih izdelkov se standardi zanje pripravljajo v osmih delovnih skupinah:

- WG 1 Zahteve za pohištvo za domačo uporabo
- WG 2 Zahteve za pohištvo za otroke in dojenčke
- WG 4 Zahteve za zunanje pohištvo
- WG 5 Zahteve za pohištvo za javno uporabo
- WG 6 Zahteve za pohištvo za vzgojno izobraževalne ustanove
- WG 7 Zahteve in preskusne metode za odpornost površin
- WG 8 Zahteve za pohištveno okovje
- WG 9 Preskusne metode

Slovenske standarde sprejema tehnični odbor SIST/TC POH Pohištvo, ki je bil eden prvih, ki so nastali v samostojni Sloveniji. Po njegovi ustanovitvi je v tehničnem odboru delovalo več kot 40 strokovnjakov iz slovenskih podjetij. Tehnični odbor se je znašel pred zahtevno nalogo; vse dotedanje JUS standarde je moral primerjati z evropskimi (EN) in mednarodnimi standardi (ISO) in jih ustrezno zamenjati s slovenskimi (SIST). Delo je bilo zelo intenzivno in strokovnjaki so se kar nekaj let sestajali večkrat mesečno. Delo so uspešno opravili, tako da področje pohištva sedaj ureja 76 standardov.

Danes je slika žal drugačna, saj se je zaradi finančnih težav število slovenskih podjetij v tehničnem odboru močno zmanjšalo. Zdaj tehnični odbor šteje le pet članov, predseduje pa mu dr. Matjaž Pavlič z Oddelka za lesarstvo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani.

Evropska komisija namenja veliko pozornost zaščiti zdravja, pri čemer se otroci pojmujejo kot najbolj ranljiva skupina. V analizi, ki jo je Evropska komisija pred leti opravila in v kateri je sodelovala tudi Slovenija, je bilo ugotovljeno, da pohištvo, namenjeno dojenčkom in otrokom, ni dovolj varno. Najpogosteje pride do nesreč doma, pri sedenju ali počitku.

Zaradi padca z višine so zlasti nevarni otroški visoki stoli, namenjeni otrokom od 6 do 36 mesecev, ki jim omogočajo sedenje na višini ob jedilni mizi. Zahteve in preskusne metode zanje podaja standard [SIST EN 14988:2017+A1:2020](#), ki vključuje tudi prvo dopolnilo. V pripravi je že drugo dopolnilo [SIST EN 14988:2017+A1:2020/kFprA2:2023](#).

Razmišlja se tudi o posebnih standardih za pohištvo, namenjeno otrokom do treh let. Poleg zahtev za stole, mize in omare, ki so že navedene v sedanjih standardih za pohištvo, bo pri pohištvu za otroke potrebno upoštevati tudi nekatere zahteve standardov za igrače, ki jih navaja skupina standardov [SIST EN 71](#) Varnost igrač.

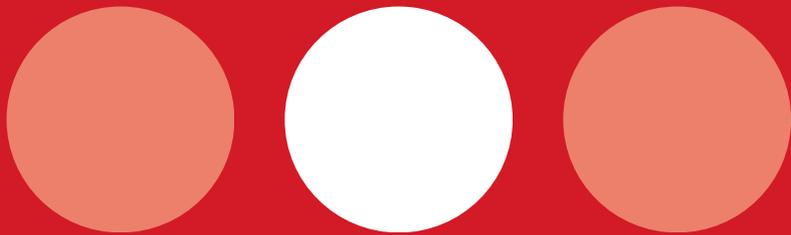

Viri:

[SIST EN 14988:2017+A1:2020](#), Otroški visoki stoli - Zahteve in preskusne metode (vključno z dopolnilom A1)

[SIST EN 14988:2017+A1:2020/kFprA2:2023](#), Otroški visoki stoli - Zahteve in preskusne metode - Dopolnilo A2

standardi

Prevod standarda SIST EN 300 440 V2.2.1:2018

Mateja Korošec

tehnična sekretarka SIST/TC MOC
Mobilne komunikacije

Januarja 2024 je bil izdan prevod standarda SIST EN 300 440 V2.2.1:2018, **Naprave kratkega dosega (SRD) – Radijska oprema, ki se uporablja v frekvenčnem območju od 1 GHz do 40 GHz – Harmonizirani standard za dostop do radijskega spektra. Standard je razvil Evropski inštitut za telekomunikacijske standarde (ETSI), prevod pa je pregledal, potrdil in izdal tehnični odbor SIST/TC MOC.**

Standard je namenjen opisu tehničnih zahtev in postopkov preskušanja skladnosti za oprostitev potrebnosti radijskega dovoljenja za naprave kratkega dosega (SRD), namenjene za uporabo v radiofrekvenčnih pasovih v območju od 1 GHz do 40 GHz. Naprave kratkega dosega so radijske naprave, ki na splošno ponujajo nizko tveganje za motnje drugih radijskih storitev zaradi svoje nizke oddajne moči in s tem njihovega dosega.

Standard določa tehnične karakteristike in merilne metode za naslednje vrste opreme:

- 1) nespecifične naprave kratkega dosega, vključno z alarmi, telekomando, telemetrijo, prenosom podatkov na splošno itd.,
- 2) naprave za radiofrekvenčno identifikacijo (RFID),
- 3) naprave za radiodeterminacijo, vključno z aplikacijami za detekcijo, gibanje in opozarjanje.

Te vrste radijske opreme so sposobne obratovati znotraj dovoljenih frekvenčnih pasov v frekvenčnem območju od 1 GHz do 40 GHz:

- 1) bodisi z radiofrekvenčnim (RF) izhodnim priključkom in namensko anteno ali z vgrajeno anteno,
- 2) z vsemi vrstami modulacije,
- 3) z govorom ali brez govora.

Oprema, ki jo obravnava ta standard, lahko obratuje na posebni frekvenci ali pa se nastavlja na več kanalov in deluje na več različnih frekvencah.

Viri:

SIST EN 300 440 V2.2.1:2018, Naprave kratkega dosega (SRD) - Radijska oprema, ki se uporablja v frekvenčnem območju od 1 GHz do 40 GHz - Harmonizirani standard za dostop do radijskega spektra

Novi standard SIST EN ISO 3758:2024 Tekstilije – Označevanje nege s simboli

mag. Mojca Lampič
tehnična sekretarka SIST/TC OVT
Označevanje vzdrževanja tekstila

S simboli za nego tekstila proizvajalec tekstilnega izdelka sporoči kupcu, kako naj izdelek vzdržuje, da ga bo ohranil lepega čim dlje. Oznaka petih simbolov za nego daje potrebne informacije o pranju, beljenju, sušenju, likanju in kemičnem čiščenju. Brez tega podatka bi se potrošnik težko odločil za primeren postopek nege, saj ta ni odvisen samo od prevladujoče sestave blaga, ampak tudi od drugih vlaken, dodatkov, barvanja, apreturnih postopkov in strukture blaga. Z upoštevanjem simbolov za nego se potrošnik izogne napačnim postopkom in s tem prezigodnji obrabi blaga, pri čiščenju doseže boljše rezultate in izdelek mu služi dlje časa.

Simboli za vzdrževanje so priporočila za nego tekstilnega izdelka. Opozarjajo na postopke, ki jih tekstilno blago dopušča brez ireverzibilnih poškodb.

GINETEX (Mednarodna organizacija za označevanje nege tekstilnih izdelkov) je kot lastnik simbolov za nego tekstila dovolil mednarodnemu tehničnemu odboru ISO/TC 38 Tekstilije (tudi evropskemu CEN/TC 248 Tekstil in tekstilni proizvodi), da jih uporabi v standardu EN ISO 3758:2023 Tekstilije – Označevanje nege s simboli, kar pomeni, da ima GINETEX nad simboli ekskluzivne pravice.

Na svoji generalni skupščini 12. oktobra 1999 je GINETEX Slovenskemu inštitutu za standardizacijo (SIST) kot slovenskemu nacionalnemu odboru dodelil status opazovalke, od leta 2009 dalje pa je Slovenija (točneje, SIST) polnopravna članica GINETEX. S tem je GINETEX ostal imetnik blagovne znamke, SIST pa je kot član GINETEX uradni zastopnik simbolov. SIST ima pravico in dolžnost skrbeti, da se upoštevajo pravilne označbe, zato je v okviru pravil GINETEX SIST 4. oktobra 2000 ustanovil slovenski nacionalni odbor GINETEX SIST/TC OVT Označevanje vzdrževanja tekstila, ki je hkrati tudi tehnični odbor SIST.

Tehnični odbor SIST/TC OVT spremlja delo mednarodne organizacije za označevanje nege tekstilnih izdelkov GINETEX in delo mednarodne delovne skupine ISO/TC 38/SC 2/WG 12 Označevanje nege.

**S 1. 2. 2024 smo izdali novi standard
SIST EN ISO 3758:2024, ki razveljavlja in nadomešča
SIST EN ISO 3758:2012.**

Standard se uporablja za vse tekstilne izdelke, ki potrebujejo gospodinjsko nego, razen za:

- neodstranljive prevleke oblazinjenega pohištva;
- neodstranljive prevleke za vzmetnice;
- preproge in odeje, ki zahtevajo profesionalno čiščenje preprog.

Kakšne novosti nam prinaša novi standard?

- V preglednici 1 je uveden nov simbol za ročno pranje pri sobni temperaturi.
- V preglednici 5 je uveden nov simbol za likanje brez pare.
- V preglednici 6 so bila uvedena nova topila.
- Grafične spremembe so bile uvedene pri naslednjih simbolih (oznaka križ je višje):
  - pranje ni dovoljeno (v preglednici 1)
  - beljenje ni dovoljeno (v preglednici 2)
  - likanje ni dovoljeno (v preglednici 5)
- V točki 5.3 so predstavljeni trije alternativni primeri uporabe simbolov.
- Dodan je nov dodatek D – Prilagoditev registriranih grafičnih simbolov za uporabo v praksi.

Standard SIST EN ISO 3758:2024 je v postopku prevajanja in potrudili se bomo, da bomo čim prej izdali slovenski prevod.

Poleg standarda SIST EN ISO 3758:2024 Tekstilije – Označevanje nege s simboli je v okviru ISO/TC 38 Tekstilije oziroma CEN/TC 248 Tekstilije in tekstilni izdelki izdan tudi standard EN ISO 30023 Tekstilije – Kvalifikacijski simboli za označevanje delovnih oblek, namenjenih za industrijsko pranje, ki smo ga prav tako privzeli kot slovenskega, in sicer z referenčno oznako SIST EN ISO 30023:2021.

Viri:

[SIST EN ISO 3758:2024](#), Tekstilije - Označevanje nege s simboli (ISO 3758:2023)
[GINETEX](#)

Prevodi standardov s področja električnih kablov

Mateja Korošec

tehnična sekretarka SIST/TC IEKA

Električni kabli

Marca so bili izdani trije novi prevodi standardov s področja električnih kablov:

SIST EN 50575:2014, Elektroenergetski, krmilni in komunikacijski kabli – Kabli za splošno uporabo za gradbena dela glede na zahteve za odpornost proti požaru

Ta evropski standard določa zahteve za tehnične lastnosti požarne odpornosti ter metode preskušanja in ocenjevanja električnih kablov, ki se uporabljajo za oskrbo z električno energijo in za krmiljenje in komunikacijo. Namenjeni so uporabi v gradbeništvu. Zanje veljajo zahteve glede požarne odpornosti.

Kabli, zajeti v tem standardu, so namenjeni uporabi za oskrbo z električno energijo in v komunikaciji (komunikacijski električni kabli) v stavbah in drugih gradbenih objektih z namenom omejevanja nastanka požara in širjenja dima ob požaru.

V standard so vključeni:

- elektroenergetski kabli – izolirani vodniki in kabli za uporabo, npr. pri oskrbi z električno energijo;
- krmilni in komunikacijski kabli – žice, simetrični kabli in koaksialni kabli s kovinskimi vodniki za uporabo v telekomunikacijah, pri prenosu podatkov, v radiofrekvenčni opremi, opremi za videokomunikacijo ter signalizacijo in krmilnike;

- optični kabli – za uporabo v telekomunikacijski opremi, opremi za prenos podatkov, radiofrekvenčni opremi, opremi za videokomunikacijo ter signalizacijo in krmilnike.

Ta standard pa ne zajema kablov, namenjenih oskrbi z električno energijo, za komunikacijo ter odkrivanje in javljanje požara v stavbah in drugih gradbenih objektih, kjer je treba zagotoviti neprekinjeno oskrbo z električno energijo. Prav tako ne vključuje kablov, ki zagotavljajo signal varnostnim napravam, kot so alarmni sistemi, sistemi za usmerjanje oseb in sistemi za gašenje požara.

Standard ne nadomešča električnih, mehanskih in okoljskih zahtev, ki so bistvene za dokazovanje skladnosti z drugimi veljavnimi standardi/specifikacijami za kable.

**SIST EN 50575:2014/A1:2016,
Elektroenergetski, krmilni in
komunikacijski kabli – Kabli za splošno
uporabo za gradbena dela glede na
zahteve za odpornost proti požaru –
Dopolnilo A1**

Dopolnilo A1 k standardu SIST EN 50575:2014 vsebuje spremembo pri zadnjih treh odstavkih predgovora ter spremembo pri preglednici ZZ.2 (Sistemi AVCP), kamor je dodana dodatna vrstica: Za uporabe, za katere veljajo predpisi o nevarnih snoveh.

**SIST EN 50655-2:2018, Električni kabli –
Pribor – Značilnosti materialov – 2. del:
Identifikacija materiala toplotno skrčljivih
komponent za uporabo v nizko- in
srednjenapetostnih sistemih do 20,8/36
(42) kV**

Ta evropski standard določa metode in zahteve za identifikacijo toplotno skrčljivih komponent, uporabljenih za električno izolacijo in/ali električno izolacijo in mehansko zaščito v kabelskih priborih za nizko in srednjo napetost, kot je določeno v EN 60393, HD 629.1 in HD 629.2. Identifikacija materialov ni obvezno vezana na preskušanje tipa pribora. Šteje se za samostojen preskus, a se lahko izvede tudi v kombinaciji s preskusi tipa pribora.

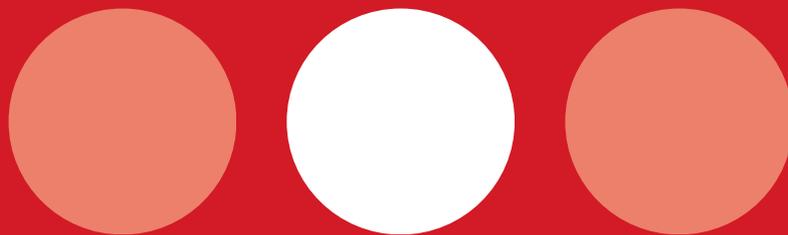
Viri:

SIST EN 50575:2014, Elektroenergetski, krmilni in komunikacijski kabli – Kabli za splošno uporabo za gradbena dela glede na zahteve za odpornost proti požaru

SIST EN 50575:2014/A1:2016, Elektroenergetski, krmilni in komunikacijski kabli – Kabli za splošno uporabo za gradbena dela glede na zahteve za odpornost proti požaru – Dopolnilo A1

SIST EN 50655-2:2018, Električni kabli – Pribor – Značilnosti materialov – 2. del: Identifikacija materiala toplotno skrčljivih komponent za uporabo v nizko- in srednjenapetostnih sistemih do 20,8/36 (42) kV

kontaktna točka

Nov zakon prepoveduje zeleno zavajanje (greenwashing) in zavajajoče informacije o izdelkih

Enisa Šmrković, mag.
Kontaktna točka SIST

Evropski parlament je sprejel direktivo, ki narekuje izboljšanje označevanja izdelkov in prepoveduje uporabo zavajajočih okoljskih trditev o izdelkih.

Direktiva ščiti potrošnike pred zavajajočimi tržnimi praksami in jim pomaga pri sprejemanju boljših nakupovalnih odločitev. Za doseg tega cilja bo Unija na seznam prepovedanih poslovnih praks dodala številne problematične tržne navade, povezane z zelenim zavajanjem in predčasnim zastaranjem blaga.

Natančneje in zanesljiveje oglaševanje

Nova pravila zagotavljajo predvsem jasnejše in zanesljivejše označevanje izdelkov, saj, vsaj brez dokazil, prepovedujejo splošne okoljske trditve, kot so okolju prijazno, naravno, biološko razgradljivo, podnebno nevtralnno ali ekološko.

Prav tako bo zdaj urejena tudi uporaba oznak trajnosti, saj na trgu, brez primerjalnih podatkov zaradi njihove vse širše uporabe, vlada precejšnja zmeda. V prihodnje bodo v Evropski uniji dovoljene izključno oznake trajnosti, ki temeljijo na uradnih shemah certificiranja ali jih vzpostavijo javni organi.

Direktiva bo prepovedala tudi trditve, da ima izdelek zaradi shem za izravnavo izpustov nevtralen, zmanjšan ali pozitiven vpliv na okolje.

Trajnost (rok uporabnosti) izdelkov

Drugi pomemben cilj novega zakona je, da se proizvajalci in potrošniki bolj osredotočijo na samo trajnost, rok trajanja/uporabnosti posameznega blaga. V prihodnje morajo biti informacije o garanciji vidnejše, uvedena pa bo tudi nova, usklajena oznaka, ki bo označevala blago s podaljšano garancijsko dobo.

Z novimi pravili bodo prepovedali tudi neutemeljene navedbe o trajnosti (na primer zagotovila, da bo pralni stroj brezhibno deloval, opravil 5000 ciklov pranja, če to v normalnih pogojih ne drži), pozive k zamenjavi potrošnega materiala prej, kot je to nujno potrebno (pogosto pri menjavi črnila, polnil za tiskalnike) in predstavljanje blaga kot popravljivega, kadar to ni.

Nadaljnji koraki

Direktivo mora sedaj odobriti še Svet, nato pa bo objavljena v Uradnem listu Evropske unije. Po objavi so jo države članice obvezane v 24 mesecih prenesti v nacionalno zakonodajo.

Ozadje

Nova direktiva je za delovanje predvidena skupaj z direktivo o zelenih trditvah. Trenutno o njej še potekajo razprave na ravni parlamentarnih odborov. Direktiva o zelenih trditvah bo natančnejša in bo podrobneje opredelila pogoje za uporabo okoljskih trditvev.

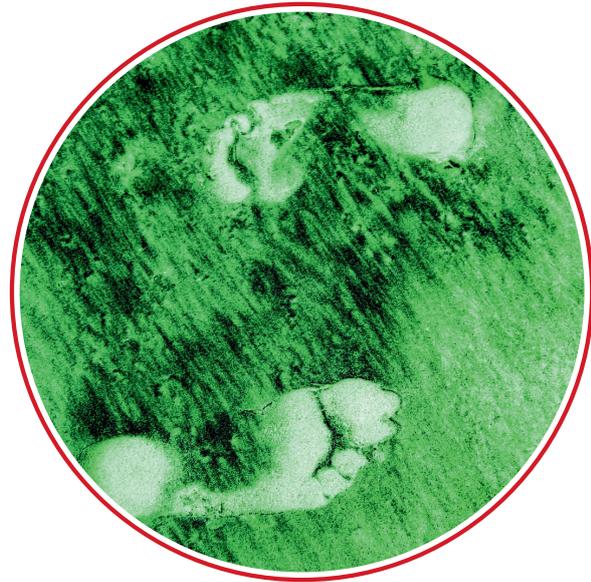
Področje standardizacije

Obveščanje o okoljskih vidikih in potencialnih vplivih izdelkov na okolje pomaga ciljni skupini uporabnikov (npr. vlagateljem, kupcem, potrošnikom) pri odločanju o izbiri (nakupu) in uporabi teh izdelkov. Splošni cilj zagotavljanja informacij o okoljskih vidikih in vplivih izdelkov (t. i. okoljske izjave) je spodbujanje izbire, nakupa in uporabe tistih izdelkov, ki imajo najmanj škodljiv, potencialni ali dejanski, vpliv na okolje.

Dobavitelji, ki okoljske vidike in vplive svojih izdelkov na okolje komunicirajo v okoljskih izjavah, upajo, da bodo lahko tako vplivali tudi na njihovo tržno prepoznavnost in uspešnost. Ob predpostavki, da ima t. i. okoljska komunikacija tovrstni učinek, se lahko tržni delež izdelkov poveča in povsem verjetno je sklepati, da bo tudi ostale dobavitelje to vzpodbudilo k izboljšanju okoljske učinkovitosti njihovih izdelkov. Posledično lahko dosežemo zmanjšan vpliv te kategorije izdelkov na okolje.

Tisti dobavitelji, ki sporočajo okoljske vidike svojih izdelkov v okoljskih izjavah, imajo koristi tudi na različnih ravneh v svojih organizacijah, tako pri njihovem razvoju kot tudi pri upravljanju in izboljšanju (splošne) okoljske zavednosti.

Skupina standardov ISO 14020 zagotavlja načela in zahteve za obveščanje o okoljskih vidikih in tovrstnih vplivih izdelkov v okoljskih izjavah. Mednje uvrščamo naslednje: t. i. samorazglašene okoljske trditve – okoljsko samodeklariranje (ISO 14021), okoljske označbe in deklaracije (ISO 14024), okoljske označbe in deklaracije (EPD) tipa III – B2B, a ne izljučno (ISO 14025) in standard o vrstah, načinih komunikacije o ogljičnem odtisu (ISO 14026).

Naslednji, temeljni načini (z uporabo skupine standardov ISO 14020) obveščanja o okoljskih vidikih ali vplivih izdelkov na okolje so:

- okoljsko izjavo o okoljskih vidikih ali vplivu proizvoda na okolje pripravi ali poda določljiva odgovorna oseba;
- v prihodnje bodo vse okoljske izjave (vključno s samoprijavljenimi okoljskimi trditvami) podane v okviru programa okoljskih izjav;
- program okoljske izjave vzpostavi določljivi lastnik ali upravljavec programa, ki:
  - določa vrsto okoljskih izjav (npr. samoprijavljena okoljska trditev, okoljska oznaka, okoljska deklaracija, sporočilo o odtisu), vključenih v istoimenski program;
  - določa zahteve, merila in metodologijo v programu priprave in izdaje okoljske izjave;
  - kadar je to ustrezno, opredeli, kako in kdo bo okoljsko izjavo ocenil (z metodami, kot so: revizija, vrednotenje, pregled, inšpekcija, testiranje, validacija ali preverjanje) in ali te tehnike ocenjevanja povzročijo, da je okoljsko izjavo samostojno obravnavala že prva stran ali je potrebna še presoja in ocena druge ali tretje strani;
  - potrdi obliko, medij in vrsto informacij, ki se z okoljsko izjavo posredujejo predvidenim vrstam uporabnikov (npr. investitorjem, kupcem, potrošnikom);
  - določa obdobje veljavnosti okoljskih izjav in morebitne trenutno aktualne in potrebne zahteve ocenjevanja.

1. februarja 2024 je SIST privzel novo izdajo standarda SIST EN ISO 14020:2024 – Okoljske izjave in programi za proizvode – Načela in splošne zahteve (ISO 14020:2022). Ta dokument je osrednji dokument v skupini standardov ISO 14020.

Namen dokumenta SIST EN ISO 14020:2024 je zagotoviti, da bodo v prihodnje okoljske izjave podane v okviru programa ali sheme okoljskih izjav. Programi okoljskih izjav so lahko različno zapleteni (kompleksni) glede na vrsto okoljske izjave. V nekaterih primerih bo zadostoval preprost notranji proces ali postopek, v drugih primerih bo potreben obsežnejši nabor programskih pravil.

Vsi programi okoljskih izjav pa določajo:

- izdelek ali družino izdelkov, ki jih je treba obravnavati;
- določene zahteve in merila, ki jim je potrebno zadostiti v procesu priprave in izdaje okoljske izjave;
- metodologijo določanja priprave izjave, vključno z vsemi potrebnimi informacijami, kompetencami in uporabo ugotavljanja skladnosti (npr. dejavnosti preskušanja, inšpekcijskih pregledov, preverjanja ali certificiranja).

Standard SIST EN ISO 14020:2024 določa načela in splošne zahteve, ki veljajo za vse vrste okoljskih izjav in programov okoljskih izjav, povezanih s posameznim in določenim izdelkom. Okoljske izjave izhajajo iz programov okoljskih izjav in vključujejo samoprijavljene okoljske trditve, oznake za okolje, okoljske deklaracije izdelkov (EPD) in podatke o ogljičnem odtisu.

Ta standard je namenjen uporabi v povezavi z drugimi standardi iz družine ISO 14020.

Viri:

Evropski parlament: [Poslanci sprejeli nov zakon o prepovedi zelenega zavajanja in zavajajočih informacij o izdelkih](#)

[ISO](#)

KOLOFON

● **E-SPOROČILA [elektronski vir]**

ISSN 2820-4379

Letnik: III

Številka: 1 / 2024

Izdal: Slovenski inštitut za standardizacijo

Ulica gledališča BTC 2, Ljubljana

Direktorica: mag. Marjetka Strle Vidali

Uredniški odbor: mag. Marjetka Strle Vidali, Danijela Stanišić, Patricija Doplihar,
mag. Jožica Škof Nikolič, mag. Mojca Lampič, Andrew E. Gangl

Lektoriranje: Eva Vivian Štubelj, Daša Ložar

Fotografije: Envato Elements, arhiv SIST

Elektronska publikacija, objavljena na spletni strani www.sist.si

marec 2024

Vsi objavljeni avtorski prispevki v serijski publikaciji e-Sporočila izražajo mnenja in stališča avtorjev in ne izražajo mnenja uredniškega odbora ali izdajatelja revije Slovenskega inštituta za standardizacijo.